

Визначено педагогічні умови реалізації змісту навчання технологій у гімназії з урахуванням реалій військового стану.

Ціннісні орієнтири технологічної освітньої галузі

*В. І. Туташинський,
кандидат педагогічних наук,
завідувач відділу технологічної освіти,
провідний науковий співробітник
відділу технологічної освіти
Інституту педагогіки НАПН України*

Технологічна освітня галузь нерозривно пов'язана з реалізацією мети і сучасних завдань середньої освіти і ґрунтується на таких усталених ціннісних орієнтирах:

- повага до особистості, визнання пріоритету її інтересів, досвіду, власного вибору, прагнень, ставлення у визначенні мети та організації освітнього процесу, підтримка пізнавального інтересу та наполегливості;
- забезпечення рівного доступу всім учням до освіти без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;
- дотримання принципів академічної доброчесності у взаємодії учасників освітнього процесу та організації всіх видів навчальної діяльності;
- становлення вільної особистості, підтримка її самостійності, підприємливості та ініціативності, розвиток критичного мислення та впевненості в собі;
- формування культури здорового способу життя, створення умов для забезпечення гармонійного фізичного та психічного розвитку;
- створення освітнього середовища, в якому забезпечено атмосферу довіри, без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;
- утвердження людської гідності, чесності, милосердя, доброти, справедливості, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини, здатності до конструктивної взаємодії учнів між собою та з дорослими;
- формування в учнів активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, державної мови;
- плекання в учнів любові до рідного краю, відповідального ставлення до довкілля.

В умовах війни для кожного українця особливо виразно постають такі цінності як збереження незалежної держави, національної ідентичності, життя і здоров'я, честі та гідності громадян України.

На зазначених цінностях повинен вибудовуватися весь навчально-виховний процес.

Як показало проведене дослідження з науково-методичного забезпечення реалізації нового змісту технологічної освіти, інтегруючи в своєму змісті досягнення багатьох наук і включаючи учнів у проектно-технологічну діяльність, технологічна освіта створює унікальні можливості для реалізації її ціннісної спрямованості та формування творчої особистості.

Зберігаючи найцінніше з культурної спадщини, технологічна освіта збагачує її новими творчими ідеями та надбаннями, формує особистість з інноваційним типом мислення, здатну сприймати нововведення, застосовувати інноваційні технології, генерувати і реалізовувати власні ідеї та проекти.

Науково-експериментальна практика реалізації змісту технологічної освіти і формування творчого технічного потенціалу учнів гімназії

*А. М. Тарара,
кандидат фізико-математичних наук,
доцент, старший науковий співробітник
відділу технологічної освіти
Інституту педагогіки НАПН України*

У 2022 та 2023 роках у навчальний процес експериментальних гімназій відділу технологічної освіти упроваджено розділ до методичного і практичного посібників: «Методика реалізації змісту основних етапів створення технічних об'єктів від ідеї до її реалізації в готовому продукті у процесі проектно-технологічної діяльності учнів гімназії» та «Методика формування в учнів творчого технічного потенціалу й оцінювання рівня його сформованості у процесі реалізації змісту технологічної освіти гімназії».

В гімназіях проводилося експериментальне апробування ефективності розробленої методики реалізації змісту технологічної освіти учнів (розділ до методичного посібника). Як свідчать результати експерименту, нова методика реалізації змісту суттєво підвищує знання учнів в галузі технологічної освіти (за результатами оцінки – на 7 %), сприяє розвитку різного типу творчих здібностей під час проектування й конструювання технічних об'єктів, зокрема, технічного мислення, логічного й асоціативного мислення, раціоналізаторських здібностей на рівні учнів тощо. Крім того, у процесі проведеного експерименту виявлено, що нова методика реалізації змісту сприяє появі певного типу *економічного ефекту*. Його сутність полягає в тому, що завдяки використанню вчителем зазначеної методики учні витрачали на створення своїх виробів порівняно менше часу, а їх якість була помітно вищою. Як складову методики реалізації змісту, нами проведено експериментальні дослідження ефективності врахування й використання основ психології творчості (різного типу асоціацій, асоціативного мислення, інтуїції) у процесі проектування й конструювання технічних об'єктів (виробів). Ці дослідження проведені нами вперше, а тому відповідають статусу інноваційних досліджень в галузі педагогіки і психології.